

Woensdag

den 16den September.

IN - OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, den 16 September 1835.

Volgens bekomen berigten van *Cheribon*, is de brik *Fatal Ghair*, welke gevoerd werd door den Arabier *Sech Achmat Bin Allumoedin*, en met eene lading rijst van *Intramajoe* naar *Batavia* was gezeild op de hoogte van *Tjamarra* gezonken.

De oorzaken van dit ongeluk zijn onbekend; wij kunnen hier echter nog bijvoegen, dat bij hetzelfde slechts twee menschen het leven hebben verloren, en dat de overige equipage, door de hulpvaardigheid van den gezagvoerder van de schoener *Louisa*, genaamd *Poortenaar*, gered is geworden.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

s GRAVENHAGE, den 24sten Mei.

In de *Pruissische Staats-Courant* van den 20sten Mei leest men:

»Zijne Majesteit de Koning heeft goedgevonden van aan de beide loodsen *Korving* en *Vrolijk* te *Scheveningen* in *Holland*, de reddings-medaille met het daartoe behoorende lint te verleenen.»

Op den 1sten April dezes jaars beliep de bevolking der Kolonien van de Maatschappij van Weldadigheid 3,413 zielen, als in de vrije Kolonien 2,502, in den Ommeschans 1,350, te Veenhuizen (eerste gesticht) 1,593; tweede gesticht, 1,477; derde gesticht, 1,399; te Wateren 89, waarvan 74 tot het opvoedingsgesticht voor den landbouw behoorden; en, eindelijk, 33 zielen, zijnde of behoorende tot de huisgezinnen van de ambtenaren bij de algemeene direktie. Op datzelfde tijdstip bevonden zich in de Kolonien 106 paarden, 1,278 Koeijen, 352 stuks jong vee, 70 kalveren en 2,872 schapen.

ENGELAND.

LONDEN, den 16den Mei. De nieuwe lord-luitenant of Onder-Koning van Ierland, lord *Mulgrave*, heeft den 11den dezer zijn intogt in *Dublin* gehouden, en wel op eene wijze, welke dien intogt op de intrede eens zegevierenden deed gelijken. Hij werd ingehaald en vergezeld door eene van alle oorden zaamgevoelde volksmenigte, die op een aantal van 250,000 personen geschat wordt, en aan welker hoofd men verscheidene Iersche edellieden en de verschillende corporatiën van *Dublin* met derzelver banieren opmerkte. De landvoogd werd met een herhaald vreugde-gejuich begroet, en alles was er op gezet, om de ingezetenen een vertoon van tevredenheid en vreugd over het tegenwoordige bestuur te doen maken. Deze vreugde betooning over de komst van een nog weinig bekenden staatsman, die benoemd is door ministers, welke nog slechts weinige maanden geleden de voorwerpen der openbare verguizing in Ierland waren, zou veel bevreemding baren, indien men niet wist, dat dezelve geschied is op uitdrukkelijk bevel van *O'Connell*.

Gisteren heeft deze intogt in *Dublin*, en de daarbij ten loon gespreide volks-geest, aanleiding gegeven tot eene netelige woordenwisseling in het Huis der lords. De graaf van *Wicklow*, namelijk, en de markies van *Londonderry* hebben zich ernstig over de bij die gelegenheid gehoudene optogten beklagd, als inbreuk makende op 'slands wetten, en als zijnde eene schrikbarende magtsontwikkeling der partij van den Ierschen volksberoeder, op wiens last in alle kerken aan de ingezetenen bevel was gegeven, om de plegtigheid bij te wonen. De genoemde sprekers deden voorts opmerken, dat op sommige der rondgedragene banieren de leus stond van »vernietiging der Unie», — op andere: »*O'Connell*, de opgaande zon van Ierland.» De ministers hebben zich op geene andere wijze kunnen verdedigen dan door de verklaring, dat zij van het gebeurde geen officieel bericht hadden ontvangen, en zich dus niet nader over hetzelfde konden uitlaten. — Aan hetgeen te *Dublin* gebeurd is wordt 't ook toegeschreven, dat de markies van *Wellesley*, welke onlangs, onder de ministerien *Grey* en *Melbourne*, in Ierland de waardigheid van lord-luitenant bekleed heeft en tot de partij der Whigs behoort, dezer dagen zijn ontslag als lord-kamerheer genomen heeft; tot reden van dit zijn besluit moet hij openlijk hebben opgegeven: »dat hij, als man van eer, eene betrekking, waarin hij het ministerie *Melbourne* zou moeten ondersteunen, niet langer kon vervullen, omdat hij overtuigd was, dat het eigenlijke bestuur van Ierland door lord *Melbourne*, of door

een van deszelfs verantwoordelijke ambtgenooten, aan *O'Connell* was opgedragen.» Deze verklaring van een man als de markies van *Wellesley* heeft een diepen indruk gemaakt en niet weinig opzien gebaard, en de ministers hebben zich dan ook gisteren in het Huis der lords beijverd, om dien indruk weg te nemen, door te beweren, dat de markies zich geenszins op eene dergelijke wijze heeft uitgelaten, en hunne staatkunde ten aanzien van Ierland goedkeurt.

LONDEN, den 24sten Mei.

Gisteren hebben de ministers eene langdurige raadsvergadering in het hotel van buitenlandsche zaken gehouden.

In een der ministeriële bladen van gisteren ochtend, hetwelk tevens tot de voornaamste organen der bewegings-partij behoort, leest men, dat lord *Elliot* aan *D. Carlos* te kennen heeft gegeven, dat hij, al mogt hij in den strijd tegen de Koningin de bovenhand behouden, door het britsche bewind niet als wettige soeverein erkend zou worden.

FRANKRIJK.

PARIS, 23 Mei. Na het uitspreken van het arrest van het gerechtshof der pairs, houdende, dat 'er geene termen bestonden, om op de conclusien van den advocaat *Favre* regt te doen, is men gisteren rustig voortgegaan met het hooren der getuigen, en ook met het ondervragen van sommigen der tegenwoordig zijnde beschuldigen. — Heden is de terechtzitting op dezelfde wijze vervolgd, zonder dat zich, tot het afzenden der laatste berigten, eenig bijzonder beletsel heeft voorgedaan.

De bijeenkomst der gedeputeerden van gisteren is bijster onstuitig geworden. Nadat eenige redenaars de gevoelens hunner verschillende partijen met de meeste bitterheid hadden ontwikkeld, heeft een derzelve, de heer *Teulon*, in 't midden gebragt, dat de Kamer der pairs nimmer zoude vergeten, dat de gedeputeerden haar als zoodanig hadden vernietigd, door haar de erfelijkheid van het lidmaatschap te ontnemen, en dat zij uit dien hoofde nooit onpartijdig ten aanzien van eenen gedeputeerde regt zoude kunnen spreken. Deze woorden hebben een geweldig oproer onder de ministeriëlen doen ontstaan, en een hunner, de heer *Jaubert*, heeft de dagbladschrijvers beschuldigd van onbehoorlijke gedragingen. De president *Dupin* heeft zich gedrongen gevonden, om die lieden de vergaderzaal te doen verlaten. Kort daarop is de bijeenkomst opgebroken. De schrijvers hebben geprotesteerd, en den heer *Jaubert* opgewacht. Zijne vrienden zijn hem te hulp gesnel. Van woorden is het tot slagen gekomen, tot dat de wacht zich in 't midden heeft gesteld.

Deze treurige voorvallen hadden dezen ochtend nog al eene aanzienlijke schare bij de Kamer doen bijeenkomen, doch zoo ver men weet, hebben er geene verdere ongeregelheden plaats gehad. De dagbladschrijvers zijn weder op hunne gewone plaats in de vergaderzaal verschenen, en hebben op nieuw geprotesteerd. Verscheidene leden hebben andermaal hunne grieven tegen die lieden en tegen de dagbladen in 't algemeen ontwikkeld, doch een en ander heeft geen verdor gevolg gehad. Alleen heeft de meerderheid besloten, om den uitgever van een der republikeinsche bladen voor de balie te roepen, ten einde zich te verantwoorden wegens de hoonende uitdrukkingen, die hij jegens de Kamer had gezegd.

Gisteren avond hebben 'er weder zamenscholingen op de Boulevards plaats gehad, die door de ruitery en de politie-bedienden zijn uiteengedreven. Verscheidene personen zijn weder gearresteerd.

— De monarchalen verzekeren, dat het bewind van Spanje, in eene vereenigde vergadering van den raad van regentschap en van den raad van ministers, den 13den des avonds gehouden, heeft besloten, om dadelijke ondersteuning te verlangen van de mogendheden, die de quadruple-alliantie hebben geteekend, doch dat het bewind van Frankrijk nog niet zeer genegen is, om die hulp te verleenen. In berigten uit *Madrid* van den 17den, alwaar het destijds rustig was, wordt van dergelijk besluit nog niet gewaagd. — In *Cadix* schijnen onlusten te zijn uitgebroken, waarin de bisschop betrokken moet wezen.

PARIS, 23 Mei. De hofpartij begeert, dat het gerechtshof der pairs het regtsgeding op de eene of andere wijze ten einde zal brengen, en de meerderheid der pairs heeft dan ook besloten, om de schuldigen, het zij afzonderlijk, het zij gezamenlijk, te regt te stellen, en des noods niet terug te treden voor de noodzakelijkheid, om dezelve in hunne afwezigheid te veroordeelen.

Het is de graaf *Decazes*, welke het regtsgeding heeft opgezet, als een middel voor de Kamer der pairs, om zich in de oogen der menigte weder te verheffen, en voor zich zelven, om zich zoo diep mogelijk in de gunst des Konings te dringen. De president *Pasquier* heeft 'er zich in den beginne tegen verklaard, en als naar gewoonte, zijne gronden in eene zeer welgeschrevene memorie ontwikkeld. Hij heeft die bedenkingen, niet lang voor de opening van het regtsgeding, herhaald, maar is zwak genoeg geweest, om aan het verlangen des Konings toe te geven, en vindt zich nu genoodzaakt, het proces, zijns ondanks, voltehouden. De heer

Molé heeft zich van den beginne af aan tegen het regtsgeding verzet; — niet omdat hij het gerechtshof der pairs als niet bevoegd aanmerkte, of omdat hij de aangeklaagde republikeinen straffeloos wenschte ontslagen te zien, maar omdat de gewone regtbanken de zaak veel spoediger en geregelder zouden hebben afgedaan, en het bewind niet zoude belast zijn geworden met een geding, 'twelk de gemoederen in eene voortdurende beweging moest houden. De heer Molé wordt van tijd tot tijd ondersteund door de heeren Mounier en de Semonville.

Het lijdt geen twijfel, of de bezwaren, welke de regtspleging nu reeds heeft opgeleverd, zijn menigvuldiger en belangrijker, dan men immer te voren had gedacht. Van daar de aangewende pogingen, om het proces ook door de gedeputeerden te doen goedkeuren, waartoe de brief, met de onderteekening van de heeren Coramenin en de Puyraveau, het voorwendsel heeft opgeleverd; — want de aanklagt ter zake van dezen brief is niets meer dan een voorwendsel, daar het bekend is en ook niet van de zijde der ministeriëlen wordt tegengesproken, dat de brief nimmer heeft bestaan. — Tot dus verre heeft men dan ook in de Kamer der gedeputeerden, tot aanprijzing van het voorstel, om de vervolging van den heer de Puyraveau te veroorloven, voornamelijk de noodzakelijkheid doen gelden, om het hoogste gerechtshof van den Staat, in het vervolgen van de schuldigen aan het smeden van eenen uitgebreiden aanslag tegen de bestaande orde van zaken, krachtig te ondersteunen, ten einde den kwalijkgezinden eens vooral een heilzamen schrik intebozemen.

De heer Audry de Puyraveau is een dergenen, die het meest heeft toegebracht tot de jongste omwenteling en zijn vermogen daarbij heeft ingeschoten. Hij is lid geweest van, en heeft eene belangrijke rol gespeeld in den gemeente-raad, welke, in Augustus 1830 den toon gevende, den hertog van Bordeaux heeft verbannen, — den hertog van Orleans, van luitenant-generaal, Koning heeft gemaakt, — een deel der leden van de Kamer der pairs van hunne waardigheid heeft ontzet, en den grond heeft gelegd tot de afschaffing van de erfelijkheid van het pairschap. — De redenen, welke de oppositie heeft bijgebracht tegen het verlenen van het verlof ter vervolging, bestaan dan ook voornamelijk daarin: »dat de meerderheid der pairs de omwenteling van Julij zeer ongaarne heeft gezien; — dat de Kamer den hoon, haar door den heer de Puyraveau aangedaan, nimmer kan, noch zal vergeten, of vergeven; — dat de pairs derhalve dien gedeputeerde als hunnen vijand beschouwen en moeten beschouwen; — dat het regtsgeding van den maarschalk Ney heeft geleerd, waartoe de pairs in staat zijn, — en dat de Kamer der gedeputeerden, door haar medelid ter beschikking te stellen zijner erkende vijanden, die vonnis vellen zonder hooger beroep en met hem naar willekeur kunnen handelen, hare eigene waardigheid hoogelijk miskent en verkort.»

De vechterij van sommige gedeputeerden met de dagbladschrijvers heeft het hare toegebracht, om de aandacht der menigte bijzonder op te wekken. Het gebeurde wordt voor de daarbij betrokkene personen verschillend voorgedragen. De dagbladschrijvers verzekeren, dat zij zich niets te verwijten hebben; — dat zij onverdiend ter vergaderzaal zijn uitgedreven; — dat zij alleen den heer Jaubert daarvan hebben willen overtuigen, en dat daarop eenige gedeputeerden zijn toegeschoten en hen met stok- en vuistslagen hebben overladen. — De heer Jaubert heeft zijne beschuldiging volgehouden, maar geene bepaalde daadzaak aangevoerd, en zijne vrienden hebben verklaard, dat zij zich genoodzaakt hebben gevonden, om geweld te gebruiken, om hem, daar hij hevig bedreigd werd, te bewaren. In de zitting van heden hebben de heeren Jaubert en de generaal Bugaud geëindigd, met zich in het algemeen op eene zeer hevige wijze tegen de dagbladen te verklaren, en tegen derzelve toenemende stoutmoedigheid in het bevorderen van tegenstand en wederspannigheid. — Wat er ook moge gebeurd zijn, dit is zeker, dat vertegenwoordigers van een volk, hetwelk zich zoo gaarne aan het hoofd der beschaafde natien wil plaatsen, een zonderling voorbeeld hebben gegeven van de wijze, op welke zijlieden de beschaving trachten te bevorderen.

Men meent te weten, dat prins Talleyrand, nog steeds eene goede gezondheid geniet, en gaarne weder, in de tegenwoordige omstandigheden, op het staatkundige tooneel zoude willen verschijnen.

Uit het noorden van Spanje wordt gemeld, dat het gros van het leger der Koningin aan de Ebro ligt, en de Christino's zich voorts bepalen bij het bezetten van Pampeluna (alwaar Valdez zich den 10den moet hebben bevonden, — van Elisondo door Oraa, van S Sebastian door Jaureguy, en van Bilbao door Iriarte. Het is niet bevestigd, dat Z.-Carreguy zich met zijne krijgsmagt tegen Vittoria heeft gewend.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 30 Mei. Het voor het jaar 1835 door den Koning vastgestelde budget van openbare ontvangsten belooft eene som van 51,740,000 thalers: waaronder voorkomen ruim 4 millioenen van de opbrengst der domeinen, 1,200,000 van de posterij, 9,735,000 van de grondbelasting, 6,404,000 van de zoogenaamde klasse of personeele belasting f 1,973,000 van de patenten, ruim 20 millioenen van in- uit- en doorvoer regten, havengelden, zegel-regten enz., 5,366,000 van het monopolie van het zout, — enz. De begrooting der uitgaven bedraagt eene gelijke som van 51,740,000 th.: waaronder bijna 9 millioenen voor aflossing van schuld, ruim 2½ voor pensioenen, ruim 6½ voor het ministerie van eeredienst, onderwijs en geneeskunde, ruim 2 voor binnenlandsche zaken en politie, bijna 1½ voor handel, fabrieken, gebouwen enz., bijna 3 voor de wegen en voor de aflossing van de voor derzelve aanleg opgenomene kapitalen, 681,000 voor buitenlandsche zaken, bijna 23½ millioen voor het ministerie van oorlog, 2 voor justitie, — enz.

FRANKFORT, den 30den Mei.

In den namiddag van den 16den dezer is het op een half uur afstand van Munchen gelegene kruidmagazijn, met al den daarin zijnden voorraad van granaten, bommen, congrevische vuurpijlen en omstreeks 300 vaten buskruid, in de lucht gesprongen. Tot in de meest verwijderde gedeelten der stad zijn eenige huizen min of meer beschadigd, en op de straten moeten verscheidene menschen ter neer geworpen zijn. Het aantal der personen, welke

zich, op het oogenblik der uitbarsting, in het magazijn bevonden, en natuurlijk daarbij zijn omgekomen, bedraagt zes. Volgens het zeggen van een der kruidwerkers, die kort te voren het gebouw verlaten had, was er bij zijn vertrek nog geen spoor van brand of brand-gevaar, zoodat het ongeval denkkelijk is toeteschrijven aan eene bij den arbeid ontstane vonk.

VAN DEN RIJN, 30 Mei. Bijzondere brieven uit Berlijn behelzen het volgende: » Sedert eenige weken is het hier in de staatkundige wereld bijzonder stil. De troepen-vereening bij monarchen en de bij die gelegenheid te houden zamenkomst der monarchen geeft wel stof tot vele redeneringen, maar op dezelve is, zoo als van zelf spreekt, weinig staat te maken. Sommigen meenen, dat die bijeenkomst der monarchen belangrijke gevolgen zal hebben en het begin zal wezen eener nieuwe orde van zaken; anderen daarentegen hechten aan die zamenkomst geenszins eenig bijzonder gewigt, en stellen zich voor, dat het militaire schouwspel de hoofdzaak zal wezen. — Het zeggen is, dat H. H. M. M. de Keizer en de Keizerin van Rusland voor of (hetgen waarschijnlijk is) na de manoeuvres te Kalisch, herwaarts zullen komen. Eerstdaags wordt de russische grootvorst Michaël en zijne gemalin, de wurtembergse prinses grootvorstin Helena, hier verwacht.»

Uit Madrid wordt nog niets naders gemeld, ten aanzien van het aftreden van den minister Martinez. Het gerucht wil, dat een deel veel van het spaansche ministerie onderhandelingen wil aanknoopen met D. Carlos, onder voorwaarde » Dat de zoon van den pretendent, verloofd aan de jeugdige Koningin, onder den naam van Lodewijk II, den spaanschen troon zal beklimmen; — dat voor het overige de thans bestaande regeringsvorm, met goedkeuring der noordsche hoven, en onder den waarborg van Frankrijk en Engeland, in stand zal blijven, behoudens de privilegien van de baskische provincien.» De ministeriëlen verklaren nog geen geloof aan dit gerucht te slaan. De monarchalen beweren, dat D. Carlos, zich nimmer aan dergelijke voorwaarden zal onderwerpen.

De berigten van de grenzen luiden nog geenszins vredelievend. Men verzekert stellig, dat de Christino's Guernica tot den grond hebben afgebrand. Van den anderen kant wordt verzekerd, dat al de bataillons van D. Carlos, van zwarte vaandels, met doodshoofden, zijn voorzien geworden. Volgens de monarchalen was D. Carlos, den 5den te Onate, en hadden zijne troepen zich dien dag van Estella meester gemaakt.

MENGELINGEN.

HET HUIS VAN COPERNICUS.

In Thorn woonde nog voor eenige jaren een afkomeling van Copernicus genaamd Mathesius, en wel in het huis, weleer door eerstgemelden bewoond geweest. » Hij was een grijsaard van circa 80 jaren, die de hem toebehoorende merkwaardigheden gaarne aan een ieder liet zien, » zegt een reiziger. » Toen ik mij bij hem vervoegde, ging hij met de meeste bereidwilligheid met mij in de kamer, waarin zijn over-groot-vader het eerste wereld-licht aanschouwde, ontblootte zijn eerbiedwaardig hoofd, opende eene met een groen zijden deurtje geslotene kast, en ik aanschouwde het beeld des grooten mans, door hem zelven vervaardigd. » » Voor eenige jaren, zeide de oude, bezochten mij twee Engelsche heeren, en boden mij, na dat zij het schilderstuk hadden beschouwd, veel geld daarvoor. Het was kort na den oorlog, en wij hadden groote behoefte aan geld, doch ik kon tot deze schanddaad (zoo noemde het de grijsaard) niet overgaan. Daar ik hun dit weigerde, en de Engelschen van hun voornemen, om een of ander voorwerp uit dit huis mede te nemen, niet wilden afzien, zoo verzochten zij mij hen ten minste twee tegels uit den muur van het huis te laten afbreken. Ik stond hen dit toe, en wees daartoe eene plaats aan, onder het venster in de vloer, welke reeds beschadigd was. Hiermede waren zij echter niet te vreden, daar zij voorgaven dat deze plaats voor honderd of meer jaren had kunnen vernieuwd zijn geworden, en dat zij alzoo hun doel zouden missen. Zij drongen dus daarop aan, dat ik hen de gevraagde steenen uit het gewelf des kelders zoude laten uitbreken, hetwelk ik toestond, en waarvoor ik ook goed beloond werd. » Deze oude inwoner van Thorn heeft slechts eene klein-dochter nagelaten. Onder zijne nagelatenne papieren bevond zich een op parkement geschreven Latijnsch gedicht, waarin de volgende strophe voorkomt: » Copernicus is in den jare 1473 den 19den Februarij, onder den sterren hemel, en onder de bescherming van Minerva geboren. » De Pruisische Overste Pfefferkorn, een vriend van Mathesius, besloot den duisterten zin van deze woorden te onderzoeken, en vond inderdaad in het huis van Copernicus een houten beeldje, Minerva voorstellende, en in de gewelfde kamer waarin hij geboren werd, sporen van geschilderde sterren: waarmede het raadsel was opgeleest. Het Minerva-beeld werd door Pfefferkorn met nog eenige andere zeldzaamheden aan de stad Marienburg ten geschenke gegeven.

(Leijdsche Courant.)

BOEKAANKONDIGING.

De Kleurenleer, van J. W. GOETHE, uit het Hoogduitsch vertaald door Mr. J. BAKKER KORFF, te 's Gravenhage, by A. J. VAN WEELDEN.

Bij een onzer vorige nummers kondigden wij de verschijning aan van een Prospectus betreffende de vertaling van Goethe's Farbenlehre. Sedert hebben wij dat Prospectus zelf onder het oog gehad en moeten betuigen dat hetzelfde ons in alle opzigten merkwaardig is voorgekomen en gewis een groot aantal belangstellenden zal uitlokken, om in te teekenen op een werk, hetgeen volgens dat Prospectus niet slechts voor den geleerde bestemd, maar zoo ingerigt is, dat het bevattelijk en hoogstbelangrijk voor het geheele beschaafde publiek moet zijn. Trouwens wat kan er van meer gewigt voor den mensch uitkomen dan de kennis der kleuren, die hem overal omringen, en waarvan al het bestaande, deszelfs pracht en schoonheid ontleent. Doch men vergisse zich niet,

met opzigt tot de benaming van *Kleurenleer*, noch denke men, dat dezelve zich slechts bepale tot eene opgaaf der verschillende kleuren, daar zij van den grootsten omvang is en zich bezig houdt met het wezen, het ontstaan, het toe of afnemen der kleuren, derzelve werking en terugwerking in eenen physiologischen en physischen zin met de breking, de terugkaatsing en afspiegeling van het licht, in één woord met al die bijzonderheden, welke in een volledig werk over de doorzigtkunde behooren, en die men wel te vergeefs in zulk eene rijke mate, op zulk eene oorspronkelijke en doorwrochte wijze in andere leerboeken zal aantreffen. Een groot voordeel hetgeen *Goethe's* kleurenleer boven het werk van *Newton* vooruit heeft, is dat zij van een zuiver physisch oogpunt uitgaat, de natuur schrede voor schrede volgt, en geene omslagtige wiskundige studiën in den lezer vooronderstelt, zoo als zulk het geval bij de theorie van *Newton* is.

Het eerste deel zal in twee stukken verdeeld zijn, waarvan het eerste of didactische (daarstellende) *Goethe's* ontwerp eener kleurenleer behelst, dat door den vertaler zal worden aangevuld met hetgeen later in (1832) door *Goethe* over de entoptische kleuren is in het licht gegeven.

Het tweede stuk is bestrijdend (polemisch) en levert de wederlegging der theorie van *Newton*. Het tweede deel zal het historische gedeelte bevatten, namelijk de geschiedenis der kleurenleer, beginnende met de Grieken en Romeinen en doorlopende tot op onzen tijd.

Wanneer men hierbij in aanmerking neemt, dat de vertaling geschiedt door iemand, die zich jaren lang met het werk van *Goethe* bezig gehouden en naar aanleiding daarvan onderscheidene voordrachten in de Maatschappij *Diligentia*, te 's Gravenhage, gedaan heeft, dan vinden wij daarin eene reden te meer om deze onderneming aan de aandacht onzer landgenooten aan te bevelen, en hopen ook in het belang onzer Letterkunde dat de intekening, welke slechts tot ultimo Mei 1835 openstaat, spoedig vol zal zijn en wij weldra in het bezit van een werk zullen geraken, hetwelk geen speelbal der mode kan worden, (het lot van zoo vele vertalingen) maar zijne waarde zal blijven behouden.

(Handelsblad.)

(*) Wij zullen van tijd tot tijd met dergelijke aankondigingen voortgaan, ten einde onze lezers zoo veel mogelijk *an Courant* te houden omtrent den Staat der Letterkunde in het algemeen, en in het bijzonder die van het Vaderland, kunnende men op alle de aangekondigde werken tevens intekening of bestellingen doen bij *Mr. J. J. Brest van Kempen*, Directeur van 's Lands-Drukkerij.

ADVERTENTIEN.

De persoon van *Jacob Bartold Baggers*, geboortig van Denemarken, laatstelijk te Sourabaja gewoond hebbende, en zich nu te Batavia ophoudende, wordt verzocht zich ter secretarie dezer residentie aan te melden, ten einde te worden gehoord, op het door hem gedaan verzoek, om acte van verblijf.

BATAVIA, *De Resident van Batavia,*
8 Sept. 1835. D. F. W. PIETERMAAT.

—Voor den lande. Ter kennis van de daarbij geconcerneerde ambtenaren wordt gebragt, dat door den raad van justitie te Batavia, tot het folieren en parapheren der bij Gouvernements resolutien van den 21sten April en 7 Julij 1829 no. 36 en 20, en van den 18den Februarij 1830 no. 16, omschreven registers, kas-memorials en boeken, voor het loopend dienstjaar 1835, waartoe het lid in denzelven raad *Mr. D. G. Reitz*, was gecommitteerd, als nu is verzocht het mede lid de heer *J. van Slingerlandt*.

Ter ordonnantie van president en leden in den raad van justitie welmeld.

BATAVIA, *De Grieffier,*
den 10den Sept. 1835. P. VAN HOEK.

—Kommissarissen korrespondenten van de fondsen, ter aanmoediging van 's lands zeedienst, en ter ondersteuning van weduwen- en weezen van in 's lands zeedienst gesneuvelden of verninkten, stellen bekend, dat ingevolge besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal ad interim, de dato 27sten Augustus jl. no. 6, eene inschrijving over geheel Java en de buiten-etablissemten zal worden geopend.

Zagen zij zich, steeds door ruime bijbragen tot deze echt Vaderlandsche instellingen in staat gesteld, om belangrijke sommen naar het Vaderland over te maken; zij twijfelen geenszins of deze inschrijving zal bij vernieuwing het bewijs opleveren van de groote belangstelling in de instandhouding van beide deze belangrijke fondsen.

De kommissarissen korresponden ten voornd,

J. C. GOLDMAN,
A. A. VINJU,
N. PLUIM MENTZ.

—De sub-commissie van onderwijs te Soerabaja, maakt bij deze bekend, dat het jaarlijksch openbaar examen der leerlingen op de Gouvernements lagere school, en de prijs uitdeeling aan de meest verdienstelijke leerlingen aldaar, zal plaats hebben op dingsdag den 29sten dezer, des morgens ten 8 ure.

Ouders en voogden der op deze school onderwijs, genietende kinderen en voorts allen die in deze inrigting belangstellen, worden hierbij uitgenoodigd, dat examen wel te willen komen bijwonen.

Namens de commissie voornoemd,
SOERABAJA, *De Secretaris,*
den 10den September 1835. VAN RAALTEN.

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Samarang, bij rekest in dato 26 Augustus jl., op het door den prokureur *Willem van Blommestein*, als gemagtigden

van het kollegie van weesmeesteren dezer stede, in hunne kwaliteit als desolate boedelkamer, en als zoodanig administrerende den insolventen boedel van wijlen *Jacobus Mente*, gedaan verzoek geaccordeerd hebben citatie bij edicte, tegen allen en een iegelijk die eenige actie of pretentie vermeenen te hebben op, en tegen den voornoemden boedel.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder en gezworen exploitateur bij voornoemden raad, mits deze dagvaard, allen en een iegelijk die eenige actie of pretentie, op en tegen den voornoemden boedel vermeenen mogten te hebben, om op woensdag den 7den October 1835, des morgens ten half acht ure in persoon, dan wel door gemagtigde te compareren ter openbare rolle van meergenoemden raad, ten einde aldaar hunne pretentien aangegeven te verifiëren, en voorts te procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd voor de puije van het Raadhuis te Samarang, den 4den September 1835.

De deurwaarder voornoemd,
A. PIJL.

—Alzoo de raad van justitie te Amboina, bij dispositie van den 2den Julij 1835, op het verzoek van de weeskamer te dezer stede, en in die hoedanigheid als plaatselijke desolate boedelkamer, administrerende den insolventen boedel en nalatenschap van wijlen den heer *Cornelis van Koetsveld*, in leven 1ste kommissie op de Gouvernements secretarie alhier, ingevolge art. 31 van het reglement op de zamenstelling en de regtsmagt van de raden van justitie in de Moluksche eilanden, en de regtspleging voor dezelve, heeft verleend appointement van edictale citatie *ad valvas curiæ*, tegen alle bekende en onbekende crediteuren van gemelden boedel:

Zoo is het, dat ik *Hubertus den Hartog*, deurwaarder en gezworen exploitateur bij den raad van justitie te Amboina, bij deze voor de eerste maal dagvaard, alle bekenden en onbekenden die eenig regt, actie, of pretentie op voorschreven boedel van *Cornelis van Koetsveld*, vermeenen te hebben, om op woensdag den 20sten Januarij 1836, des morgens ten half 9 ure, voor gemelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde hunne pretentie aan te geven, te verifiëren, en voorts te procederen tot preferentie en concurrentie als naar regten.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd, na voorgaanden klokslag van de puije van het raadhuis te Amboina, den 31sten Julij 1835.

De gezw. expl. voornoemd,
H. DEN HARTOG.

—Voor het Land. Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Sourabaja, op het daartoe door den Fiskaal bij gemelden Raad, gedaan verzoek, hebben verleend het tweede default en toegelaten het doen eener derde citatie bij edicte *ad valvas curiæ*, tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt te hebben op de volgende goederen en gelden, als:

- 1°. Een prauw Majjang, zonder mast, zeil of roer, lang 22 en breed 7 voeten;
- 2°. Een balk van jatiehout lang 25 voeten, breed en dik 12 duimen;
- 3°. Een honderd en twintig planken en rondhouten, afkomstig van een gestrand en verbrijzeld Inlandsch vaartuig;
- 4°. Vier-en-vijftig planken van sonnohout;
- 5°. Twee-en-twintig kleine zakken met katjang-tanah, wegende bruto 505 ponden;
- 6°. Twee honderd en zestien stroozakken;

Zijnde de goederen onder no. 1, 2 en 3 op het eiland Bawean, en die onder nos. 4, 5 en 6 op het Fort Oranje aangespoeld en geborgen; en

- 7°. Eene somma van f 35: 14, zijnde de zuivere opbrengst van eenige door de politie aangehaalde goederen, waarvan de eigenaars onbekend zijn;

Zoo is het, dat ik *Johannes Heijnneman*, tweede deurwaarder en gezworen exploitateur bij den Raad van Justitie te Sourabaja, voor de derde maal dagvaard alle degenen die vermeenen eenig regt op bovengemelde goederen en gelden te hebben, om op woensdag, die zijn zal den 23sten September 1835, des morgens ten half acht ure, in persoon, of bij gemagtigde te verschijnen, ter openbare rolle van meergemelden Raad, ten einde het tweede default te purgeren, en wijders te hooren refereren aan den op den 12den Augustus 1835 gedienden eisch.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd van de puije van het raadhuis te Sourabaja, op heden den 3den September 1835.

De tweede deurwaarder en gezworen exploitateur voornd.
J. HEIJNNEMAN.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

In den loop der aanstaande week, den dag en plaats nader optegeven, zullen voor rekening des insolvente boedels van wijlen den inlandsche Kommandant *Kamaloedie Djaja Nagara*, publiek verkocht worden de navolgende lijfeigenen, als: *Ontong*, van Balie (mannelijk); *Sadida*, van Makasser (vrouwelijk); *Martha*, van Balie (idem *Cornelis*, van Batavia (mannelijk) met diens vrouw *Gambier* van Balie.

BATAVIA, *De sequester en curator ad litem*
12 September 1835. FOCQUIN.

—In den loop der aanstaande maand, den dag en plaats nader te bepalen, zullen ten overstaan van eene commissie uit den Raad van Justitie alhier, voor rekening van den ondergeteekende, als administrerende den insolventen boedel van wijlen den Inlandschen kommandant *Kamaloedin Djaija Nagara*, publiek worden verkocht, de navolgende vastigheden, te weten:

1. Zeker erf, bebouwd met een steenen huis, met pannen gedekt, staande en gelegen aan de noordzijde van de Princentlaan, verponding no. 1645.
2. Zeker stuk tuinland, bebouwd met eenige bamboezen huizen de bewoners toebehoorende, staande en gelegen aan de oostzijde van de Molenvlietsche rivier (Sawa-Bezar) verponding no. 6658.
3. Zeker erf, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij, bebouwd met twee steenen pedakken, met pannen gedekt, staande en gelegen op Klinting, verponding no. 3127.
4. Zeker erf, bebouwd met een huis zamengesteld van steen en bamboesen, met pannen gedekt, staande en gelegen in de kampong Aeer, verponding no. 7362.
5. Zeker erf, bebouwd met een vervallen pedak, van steen en bamboes met pannen gedekt, staande en gelegen als boven, verponding no. 7666.
6. Zeker stuk tuinland, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij bebouwd met een bamboesen huis met adap gedekt, de bewoners toebehoorende, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Groninger-gracht, verponding no. 5258.
7. Zeker stukje tuinland, gelegen op den weg naar Moeara-Ankee, verponding no. 5171.
8. Zeker ledig erf, gelegen op den weg naar Sonthaar, verponding no. 3779.
9. Zeker stuk tuin- en zaailand, gelegen aan de zuidzijde van de rivier Sonthaar (zoogenaamde kampong Soemoer-Batoe) verponding no. 7440, en
10. Zeker stuk tuin- en zaailand, zijnde de geregte gedeelte of het aandeel van *Kamaloedin Djaija Nagara*, of gelegen aan de zuidzijde van de rivier Sonthaar, verponding no. 5243.

BATAVIA, De Sequester en Curator ad lites, FOCQUIN.

—Verkoop op regterlijk gezag. Op zaterdag den 19den September 1835, des morgens ten 9 ure, zal door den kort vendumeester dezer stede, ten overstaan eener commissie uit den landraad alhier, bij executie publiek worden verkocht: Een stuk grond, waarop een steenen met pannen gedekt woonhuis, gelegen in de Chinese Kamp, behoorende aan den boedel wijlen Chinees *Lim Ti-In*, vide eigendoms-bewijs gedagteekend Sourabaija 17 Augustus 1811.

De gezworen exploitateur bij den landraad, J. J. DINSBACH. SOERABAIJA, 31 Augustus 1835.

—In het einde van de maand September, zal te Sourabaija publiek verkocht worden, de schoener van *Speijk*, bedrmet inventaris, terwijl dezelve inmiddels onder de hand heerete koop is; te bevragen bij den heer *F. H. Preijer*.

—*J. E. Herderschée* heeft pas van China ontvangen echte paarlen, dames colliers, extra fraai bewerkte gouden bransletten, oorbelletjes, ceinturgesperen, vingerhoeden, knoopjes, zilveren bekers, ivoren dames werkdoosjes, tabakswilddoosjes, sigarenkokers, schaakspellen, vouwbeenen, paarwielmoeren fiches, prachtige verlake dames werktafels met Me toebehooren, ronde tafels, omberdoosjes, werkdoozjes, goede schaakborden, papierlaadjes, zijden stoffen van diverse standcouleuren, zijden zakdoeken, vloszijde, fluweelen kindermutsen, kamferhouten koffers, schrijf- en scheerkistjes, het geconfijte gember en chow chow, groene en zwarte thee enz.

—Pates de jujubes en Paoni tandkraaltjes in de Rijsvanwijksche Apotheek.

Het tegen—Bij *J. Coffijn*, zijn tegen zeer billijke prijzen te bekomen, engelsche hanglampen in soorten, kopere katrollen voor hanglampen- en kroonen, best ligt bier op vaten, enz.

BER—Op donderdag den vijftienden oktober 1835, zullen, voor gestelrekening des boedels van wijlen *Joseph Johannes*, publiek 51,740 worden verkocht, de ondervolgende vastigheden, als: de op van d. Een erf, met het daarop staande steenen met pannen gepersonlekt huis, bijgebouwen en pakhuizen, gelegen binnen Salioenemarang, in wijk la B, no. 165, zijnde een der beste en enz., schoonste woningen in de stad.

groot in. Een stukje land, met het daarop staande steenen huis th.: w. n bijgebouwen, gelegen op Bodjong, in wijk la F, no. 631, 24 zijnde het huis een der prachtigste particuliere gebouwen onder van geheel Java.

politie De vendutie zal gehouden worden in eerstgemeld huis, voor d egen over de toko van de heeren *Daendels & Co.* opgeno SAMARANG, den 7den September 1835.

23½ mi. —Met een der laatst aangekomen schepen, heeft de ondergeteekende van London ontvangen Engelsche wagen en afstandendie veeren met patent assen, en metale bussen, ronde zijden wagen-veeren en assen voor reishagens, kap, tuig- en ver-en omsakt leder, pleetwerken, bestaande in handvatzels, bussen, in de napbeugels, knopjes, gespen en beslag, een assortiment of meerller prachtigste koets-, calesche en bendie-lantaarns met schen tekouleurde reverbères, rood, geel, groen- en zwart ma-

roquin, geschilderd doek, rijtuiglakens, zijde passementen, en al wat verder tot constructie van fraaije en solide rijtuigen behoort.

J. SPEET.

—In de eerste dagen der maand October aanstaande, zal publiek worden verkocht, het huis staande en gelegen aan de westzijde der stad, op den hoek van de Noordwal-straat no. 238, toebehoorende aan den wel edel gestrengen heer *W. D. Musquetier*.

SAMARANG, den 11den September 1835.

—*De Nijs, Brown en Co.*, hebben per *DE NICKERIE*, van Amsterdam en andere schepen ontvangen, roode- en rhijnwijnen, extra maderawijn in ½ fust en op bottels, minerale wateren, hollandsch en engelsch bier op vaten, boter, hammen, kazen en andere provisien, dames- en heeren zijden kousen, sokken en handschoenen, fraaije met goud en zilver doorwerkte ceintuur linten, gros de naples moiré, gouden heeren en dames halskettingen, heeren hoeden blaauw en zwart casinet en gekeperd merinos, fijn flanel, toilet-zeep, enz.

—Bij den ondergeteekende is eene loterij geopend van 200 loten à f 50 zilver ieder lot en Twintig kapitale prijzen, bestaande in brillanta ooringen, spelden, handringen en verdere preciosas van groote waarde, welke dagelijks in deszelfs Toko ter bezigtiging zijn. Diegenen welke op Java of buiten-etablissemten genegen mogten zijn in deze loterij deel te nemen, gelieven zich met portvrije brieven te adresseren aan

G. B. LILIENFEIN.

—Pas aangebragte provisien, zoomede een fraai assortiment kinderspeelgoed, bij *H. J. Rothman*, op goenoengsaharie, na bij de Sipajiersbrug.

—Te koop, het huis Beerendrecht, op Molenvliet, te bevragen bij

A. J. BIK.

—Te koop, een tuinland, gelegen op Moeara-Karang, en een tuinland bebouwd met een nieuw steenen woonhuis, gelegen over de drie bruggen; adres bij

ENGELBREGT, Lands Drukkerij.

—Te koop een slaaf zijnde kok; adres ter Lands Drukkerij.

—Uit de hand te koop, een slaven jongen zijnde koetzier en geschikt voor alle huishoudelijke diensten, te bevragen bij 's Lands-Drukkerij.

HUWELIJKEN.

Getrouwd, L. C. H. A. CARVALHO, weduenaar van A. A. Boogaardt, met LOUISA WILHELMINA FREDERICA HUISMANS, BATAVIA, 13 September 1835.

GEBORTEN.

Te Macao in China, beviel op den 29 junij 1835, van eene dochter, vrouwe *M. E. Senn van Basel* geboren *Rose*.
—Bevallen van eene dochter de echtgenoot van L. M. BLOK.
GOENOENG-SAHARIE, 13 September 1835.
—Bevallen van eenen zoon, de echtgenoot van SAMARANG, den 8sten Sept. 1835. E. E. CARON.
—Heden verlost zeer voorspoedig van een welgeschapen zoon, *M. C. Kool*, geliefde echtgenoot van PALEMBANG, 16 Augustus 1835. A. DE BUCK.

STERFGEVALLEN.

Op den 23sten augustus 1835 overleed te Batavia, in den ouderdom van 52 jaren, mejufvrouw *H. R. Seegert*.
Wed. G. TEN CATE, geb. van der Laan Droop.
—Heden overleed alhier de Chinees *Tan Boenpok*. Degenen die iets te vorderen hebben, dan wel verschuldigd zijn, gelieven binnen den tijd van zes weken, gerekend van heden, aangifte of betaling te doen aan den eersten teekenaar; — wordende insgelijks degenen verzocht, voor wien de overledene zich als borg heeft geïnterponeerd, zich van andere borgen te voorzien.
BATAVIA, 4 September 1835. De executeuren TAN KOENGOAN. TAN KAAIJ.

—Heden overleed *A. Franck*, boekbinder bij de militaire administratie, fuselier voor memorie bij het algemeen depôt; crediteuren en debiteuren worden verzocht zich te melden, en de laatsten om te betalen binnen veertien dagen na dato dezes, aan de kommissarissen in den boedel BRUN, adjunct insp. 2de klasse. MOLEMA, 1ste klerk. BATAVIA, 9 September 1835.

(Zie verder het Bijvoegsel).

WOENSDAG den 16den September 1835.

—Heden overleed, het jongste dochttertje van
H. VAN REIJN, en
J. H. VAN REIJN, ge-
 boren *Karstens*.
 REMBANG, 8 Sep-
 tember 1835.

NAGELATEN BOEDELS.

Krachtens dispositie van den Raad van Justitie alhier, de dato 31 Augustus jl., roept de desolate boedelkamer te Samarang, elk en een iegelijk op, die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan den desolaat verklaarden boedel van wijlen *J. H. W. Dekker*, om daarvan, binnen den tijd van zes weken, aangifte of betaling te doen ter secretarie dezer kamer.

Namens de desolate boedelkamer voornoemd.

SAMARANG,
 den 3den Sept. 1835.
De waarnemend Secretaris,
C. F. BOUDRIOT

—Degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den heer *H. Bach*, gewoonde hebbende te Anjer, op den 25sten Augustus jl. te Serang overleden, gelieven daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, aan

De agenten der Bataviasche weeskamer te Bantam,
 SERANG,
 den 10den September 1835.
J. KEMPEES.
J. H. HEIJLIGERS.

—De insolvente boedel van wijlen *Frederik Nicolaas Theis*, bij dispositie van den Raad van Justitie dd. 19 Augustus jl. aan de desolate boedelkamer alhier overgegeven zijnde, zoo wordt bij dezen elk en een iegelijk opgeroepen die daarvan iets te vorderen heeft, dan wel aan denzelfden verschuldigd is, om daarvan opgave of betaling te doen binnen zes weken gerekend van heden.

Namens de Desolate Boedelkamer voornd.

De Secretaris,
 Bij ontstentenis van denzelfden
De Boekhouder,
 SOERABAJA,
 9 September 1835.
D. J. HARTMAN.

—De ondergeteekende, bij besluit van Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal ad interim, tot Stadsvoedvrouw van Batavia benoemd zijnde, heeft de eer zich bij het publiek als zoodanig aan te bevelen; is gelogeerd bij den heer

A. J. PULLE.

BATAVIA, 12 September 1835.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Antonio Finko geeft aan het publiek te kennen, dat hij eene slagterij op Noordwijk heeft opgerigt, alwaar des zondags en des woensdags morgens, versch vleesch te bekomen is.

—Te koop of te huur, met of zonder meubelen het aangenaam gelegen huis en erf, te Bidara Tjina, van en adres bij
J. BROWN.

—Te huur, een huis in kampong scott, te bevragen bij
MORGAN, MELBOURN & Co.
 BATAVIA, den 10den september 1835.

—Te koop of te huur, het huis te Cramat, laatst bewoond door den heer *Thomas Miln*; te bevragen bij de heeren
Miln, Haswell & Co.

—For Sale or Hire, the House at Cramat, late residence of *Thomas Miln Esq.* Apply to Messrs. *Miln, Haswell & Co.*

—Notice. The Firm of *Hardie & Anderson*, has this day been dissolved by mutual consent, and its outstanding affairs will be settled by Messrs. *Hall & Co.*

BATAVIA,
 31st Aug. 1835.
T. M. HARDIE.
Tho. ANDERSON.

—With reference to the foregoing advertisement, the undersigned give notice, that Mr. *Thomas Anderson*, has this day been admitted a Partner in their Firm, and that the business hitherto carried on by Messrs. *Hardie & Anderson*, will be continued by them.

BATAVIA, 1st Sept. 1835. **HALL & Co.**

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia		Samarang		Soerabaja	
	Guld.	Cents	Guld.	Cents	Guld.	Cents
Tarwe brood de 11 oncen . . .	»	30	»	25	»	33
Varken - vleesch de kattie . . .	»	40	»	30	»	32
Ossen vleesch het 8	»	25	»	12	»	16½

MARKTPRIJZEN.

	Batavia		Samarang		Soerabaja	
	Guld.	Cents	Guld.	Cents	Guld.	Cents
Rijst, eerste soort, per kojang . . .	145	»	143	»	120	»
Idem, tweede soort, per kojang . . .	134	»	130	»	»	»
Idem, derde soort, per kojang . . .	122	»	110	»	»	»
Idem, eerste soort per gantang ($\frac{1}{16}$ picol)	»	60	»	54	»	»
Idem, tweede soort per gantang . . .	»	55	»	48	»	»
Idem, derde soort, per gantang . . .	»	50	»	42	»	»
Koffij, per pikol	26	»	30	»	30	»
Klapper-olie, per takker van 33 botteis	16	»	9	90	13	20
Katjang-olie, per takker van 33 bottels	8	50	8	10	9	24
Dampel - olie, per pikol	36	»	24	»	19	»
Brandhout, per vadem van 18 voeten lang, 6 voeten hoog en 1½ voeten breed	14	»	24	»	12	»

NB. Bovenstaande artikelen zijn allen in koperen-munt berekend.

Te Samarang wordt de kojang á 28 pikols of 3500 ƒ gerekend.

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Sept. 10 — Ned. schip *Pollux*, P. Huidkoper, van Amsterdam den 31sten mei, passagiers, de heeren J. F. Theering en J. B. Benelle.

Sept. 11 — Ned. schip *Nawan Eljoesoer*, Sech Salim Bin Achmat Banama, van Banka den 4den september, passagiers, de heeren L. Roemers, G. de Montelo en familie.

Sept. 12 — Amerik. schip *Louisa*, S. Potter, van Boston den 1sten juni. — Ned. schoener *Geankien*, Lim Tjong, van Cheribon den 9den september.

Sept. 13 — Ned. schip *Christina Bernardina*, C. Jäger, van Amsterdam den 1sten mei, passagiers, de heeren J. Roos en J. G. W. Ortlieb — dito brik *Clementine*, Lim Tiansong, van Tagal den 11den september. — dito brik *Harriet*, W. H. Nash, van Soerabaja den 9den dito, passagiers, de heeren W. Davis en Verbeek. — dito brik *Ingsoen*, Bagoes, van Cheribon den 10den dito.

Sept. 14 — Ned. schoener *Goanlie*, Tan Kisan, van Rembang den 4den september. — dito bark *Fatoor Rachman*, Said Aloci Bin Mohamat Segaf, van Pamanoeakan den 13den dito.

Vertrokken.

Sept. 11 — Amerik. schip *Azelia*, J. Hillard, naar Amsterdam. — Ned. schip *Koningin der Nederlanden*, P. Sipkes, naar Dordrecht — dito schip *Boeroeng*, A. van Os, naar Banka, passagiers, de heer John en familie. — dito schip *Lord Minto*, Said Aboe Bakar Bin Allie, naar Indramajoe. — dito brik *Betzij*, Ong Sianwat, naar Cheribon. — Civ. schoener *Zeemeeuw*, J. J. Zwart, koersstellende om de oost.

Sept. 12 — Civ. schoener *Hagedis*, H. Hederik, naar Palembang. — Portug. bark *Marquis of Hasting*, B. J. Botilho, naar Macao.

Sept. 13 — Ned. schip *L'Esperance*, J. Worthington, naar Padang, met Zr. Ms. troepen. — dito bark *Jacobus*, J. Lourens, naar Rotterdam. — dito brik *Johanna*, E. Bergman, naar dito. — dito brik *Alijda*, J. Burgerhoudt, naar Indramajoe. — dito brik *Teksing*, Kate Abdul Rachman, naar dito. — dito schoener *Carolina*, S. van der Wouden, naar Samarang. — Eng. schip *James McInroy*, J. Cleland, naar Canton.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. brik Siwa; schepen Javaan, *Pollux*, *Christina Bernardina*, *Nickerie*, *De Zaanstroom*, *Nawan Eljoesoer*, *Rosalie*, *Mastoor*, *Jadul Karim*, *Pekalongan*, *Pleiades*; brikken *Peenghoeij*, *Tartar*, *Indramajoe*, *Passekan*, *Ondernemer*, *Clementine*, *Harriet*, *Ingsoen*; barken *Van Goansing*, *Fatoor Rachman*; schoeners *Fatal Ghair*, *Amelia*, *Goankien*, *Goanlie*. — Eng. schip *Hero*; bark *Caledonia*. — Amerik. schepen *Hellespont*, *Burlington*, *Martha*, *Louisa*; brik *George Rijn*. — Frans. schip *Nijmphe*.

SAMARANG.

Aangekomen.

Sept. 4 — Ned. bark *Nederlander*, Lloijd, van Soerabaja den 3den september, passagiers, de heeren J. Bedale en J. H. Laws.

Sept. 5 — Ned. bark *Louisa*, Poortenaar, van Batavia den 31sten augustus, passagiers, chirurgijns der 2de klasse *Klujskens* en *Terwocht*, en de heer *Steenbergen*.

Sept. 6 — Ned. schip *Makassar*, Poppen, van Batavia den 1sten september. — 's Lands kruis - boot No. 6, *Aboedin*, van Batavia en Cheribon den 16den augustus

Sept. 7 — Ned. brik *Twee Gebroeders*, Kellij, van Batavia den 29sten augustus. — dito bark *Onderneming*, Eeltjes, van Soerabaja den 2den september — dito schoener *Joedool Rachman*, Sarief Oemar Bin Sech, van Boender den 29sten augustus.

Sept. 10 — 's Lands schoener *Haai*, H. B. Denckelaar, van een kruistogt. — dito schoener *Vliegendevis*, D. Paré, van dito. — Ned. stoomboot *Van der Capellen*, W. Muhldorff, van Batavia den 3ten september, met Zr. Ms. troepen, passagiers, de heeren W. Klein en Cantz.

Vertrokken.

Sept. 4 — Ned. schip *Azelia*, J. Hillard, over Batavia naar Nederland.

Sept. 5 — Ned. boot *Nonna*, J. Hornung, naar Joana. — dito schip *Koningin der Nederlanden*, P. Sipkes, over Batavia naar Nederland, passagiers, de heer J. van Slooten, en de jonge heer J. F. Hartzink.

Sept. 8 — Ned. bark *Nederlander*, Lloijd, naar Batavia en Cheri-
bon. — dito bark *Louisa*, Doortenaar, naar Soerabaija, passagiers,
chirurgijns C. Terwogt, F. J. Kluiskens, en de heeren J. Ellers en
A. A. van Steenberg. — dito kottor *Goanik*, Pau Tjing, naar Ba-
tavia. — dito schoener *Johanna Charlotta*, Ong Engsing, naar Soe-
rabaija.

Sept. 9 — Ned. schoener *Dolphijn*, P. B. Rieze, naar Batavia. —
dito schip *Makasser*, Poppen, naar Soerabaija. — dito bark *Onder-
neming*, Eeltjes, over Batavia naar Middelburg.

Sept. 10 — Ned. brik *Twee Gebroeders*, Kellij, naar Soerabaija. —
Lands schoener *Hani*, Denkelaar, naar een kruistogt. — dito schoe-
ner *Vliegenderis*, Paré, naar dito.

Sept. 11 — Ned. schoener *Joedil Rachman*, Sarif Oemar Bin Sech,
naar Palembang.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Sept. 3 — Ned. schoener *Marij*, S. Ledoux, van Batavia den 22sten
augustus, passagiers, chirurgijn der 2de klasse Quartero en familie.

Sept. 9 — Civ. schoener *Calijpso*, J. C. Prins, van Batavia den 22sten
augustus, passagier, de heer J. N. Vosmaer.

Sept. 10 — Ned. bark *Villa*, G. Martherus, van Samarang den 2den
september, passagiers, 3 officieren, en mevrouw de weduwe De Gel-
der, en mevrouw Thörig.

Vertrokken.

Sept. 3 — Ned. bark *Onderneming*, H. Eeltjes, over Samarang en
Batavia naar Middelburg.

Sept. 5 — Ned. schoener *Trajoemaas*, Mochamat Yatiem, naar Balie.

Sept. 7 — Ned. schip *Java*, J. Y. van der Zweep, over Passaroeang
en Batavia naar Nederland.

Sept. 8 — Ned. schoener *Maria Anthonetta*, W. Caldwell, naar
Amboina, Banda en Ternate, passagiers, de heer T. Lames, en
mevrouw A. C. van der Lucht. — dito bark *Pollux*, The Tiko,
naar Ghissee en Batavia.

Sept. 9 — Ned. brik *Indramajoe*, G. King, naar Banda, met Zr.
Ms. troepen, passagier, de heer J. Penoge. — dito brik *Harriet*,
W. H. Nash, naar Batavia, passagiers, de heeren B. Bonhomme,
J. Marten, J. Davis en J. Noorsel. — dito schoener *Marij*, S. Le-
doux, naar Passaroeang en Batavia. — dito schoener *Maria*, Sech
Abdul Bin Barit Basarawie, naar Sumanap. — dito brik *Charlotta*,
F. C. Simonet, naar Samarang, Tagal en Batavia, passagiers, de
heeren E. J. en C. Bedier en G. Strup.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvetten *Heidin*, Ajax, Zwaluw; brikken *Meermin*, *Nauti-
lus*; schoeners *Circe*, *Kamelion*, *Daphne*, *Calijpso*; schepen *Thetis*,
Johanna Frederika, *Petrus*, *Charlotta*, *Carolina Jacoba*; brikken *Java*,
Alie Oesoer, *Teksing*; barken *De Jonge Wilhelmina*, *Batavia*, *Villa*,
Anna Augustina; schoeners *Dracke*, *Calijpso*, *Van Speijk*, *Thajj Lae*,
Windhond.

HANDELSBERIGTEN.

BEURSBERIGT VAN AMSTERDAM.

AMSTERDAM, 26 Mei. Heden konde men, voor beurstijd, de 2½ pc.
w. s. voor 55½ koopen, doch op de beurs was de prijs in het begin
55½, en steeg dezelve vervolgens tot 56½, ¼. Voor binnenlandsche re-
kening worden eenige partijen gekocht. De 5 pc. w. s. was 101½; kans-
bilj. 25½; 3½ pc. syndicaat, met verkoopers voor binnenlandsche rekening,
80½, ¼; 4½ pc. dito 95½. Handelmaats. 108; nieuwe dito 101½. Roebels en
Oostenr. metall. waren flauw; nieuwe Russen daarentegen gezocht. In de
spaansche fondsen was veel leven; men sprak van een bericht uit Brussel,
volgens hetwelk het fransche bewind tot de interventie zou besloten heb-
ben, en dienvolgens de prijzen der fondsen te Brussel zouden gestegen
zijn, hierop zijn de 5 pc. perp. opgekomen tot 45½; 3 pc. 27½; Cortes
43; uitgest. 20. Zuid-Americanen waren heden aangenamer. De beurs
bleef, vooral in de 2½ pc. w. s., zeer willig. Het geld is steeds in
overvloed aan de markt.

(Handelsblad.)

Korrij: Ofschoon de omzettingen bij voortdoring zeer beperkt zijn,
houdt zich nogthans de markt goed staande en hier en daar begint
men eenige behoefte te gevoelen. De prijzen blijven ferm; onder 33½
a 24 cts. is thans de ordinaire *Cheribon* niet te koop, naar blank son-
der zwart is tot 34½ a 55 cts iets meerder vraag en ook naar enkele
Nummers uit de laatste veiling der Handel Maatschappij werd te ver-
geefsch tot veilingprijs gevraagd. Van de beide ladingen *Surinaamsch*
zijn ongeveer 2000 balen afgedaan van 40½ tot 55½ cts. terwijl de nog
overig zijnde partijjes in het begin dezer week ter markt komen.

Luwte Suiker: Tot verlaagde prijzen werden in de laatste acht da-
gen onderscheidene partijen middelbaar *Surinaamsch* verkocht; voor
de eerste kwaliteiten besteed men echter nog de volle marktprijzen.
De witte soorten houden zich staande en hieraan blijft bij voortdu-
ring behoefte. Men koopt *Surinaamsch* van f 26 tot 34 naar kwali-
teit; wit Havana f 45 a 51, blond dito f 39 a 44.

Specerijen en Kruidenierswaren: De vraag naar nieuwe *Caro-
lina Ays* blijft aanhouden, doch tot de laatst besteedde prijzen is niet
meer te hoop. Voor 25 vaten nieuwe is f 12½ betaald. Nieuwe
Kreften worden op f 27 en jarige op f 26½ gehouden; bruine *Peper*
26 cts. In de andere artikelen is geene verandering.

Verwaren: Met *Indigo* is het ook hier zeer stil; de aanvoeren
der N. H. M. van Java, te zamen ruim 1100 kisten, zijn tegen het
einde der volgende maand in veiling aangekondigd, eerst na den af-
loop van welke verkoop de prijzen zich meer bepaald zullen rege-
len. *Campechehout* met weinig omgang; de aankomende partijjes
Jantich's vinden tot f 3½ a 4 en Spaansch tot f 4½ a 4½ koopers. *Geel-
hout*: Onderscheidene partijen, te Rotterdam aangevoerd, zijn voor
hier afgedaan; de waarde van dit hout is voor als nog niet veel ver-
betérd, tot dien die aanvoeren steeds aanzienlijk blijven met onbe-
druifende omzet. Van *St. Marienshout* is iets aangevoerd doch nog
niets verkocht; de partijjes *Sapanhout* die nu en dan aangebragt wor-
den, vinden tot ongeveer vorige prijzen koopers; het meeste wordt
voor den uitvoer verkocht.

**AAN- EN UITVOER te BATAVIA, van den 12den en tot met
den 14den September.**

AANVOER.

Van *Muntok*, met het Ned. schip *Nawan Eljoesoer*, *Sech Salim*
Bin Achmat Banama.
7 korg. sum. sarongs, 140 zk kapas, 2000 gulden koperen munt. Order.

Van *Amsterdam*, met het Ned. schip *Javaan*, *Adriaan*.
180,000 st. metselsteenen. F. N. H. M.

Van *Amsterdam*, met het Ned. schip *Pollux*, *P. Huidekoper*.
236 pk. koffij zakken. 152 kn. katoenen lijnwaden, 1 kt. goud en
zilver galon, 2 kn. houtwerken, 2 kn. epauletten, 4 kn. militaire
goederen, 7 b. lakens, F. N. H. M.

2 kn. porceleinen tafelserviesen, 1 forte piano, 1 kt. aardewerken,
1 ks. boeken, 1 ks. gedroogde vruchten, 2 kn. drukletters, Order.

Van *Makasser*, met de prauw *Paduakang*. (Onder Ned. vlag) *Oea Bassa*.
45 korg. boeginesche sarongs, 10 st. rotting mutsen, Order.

Van *Boston*, per Amerik. schip *Louisa*, *S. Potter*.
5,000 st. zilveren sp. maten, *Thompson*, *Robberts en Co*.

UITVOER.

Naar *Rotterdam*, met het Ned. brik schip *Johanna*, *E. Bergman*.
2500 pic. koffij, 150 do. ebbenhout, 20 do. sapanhout, 75 do. rot-
ting, *Ten Brink*, *Reijnst en Gijsing*.

Naar *Rotterdam*, met het Ned. brik schip *Jacobus*, *J. Laurens*.
815½ pic suiker, *Ten Brink*, *Reijnst en Gijsing*.

Naar *Padang*, met het Ned. schip *l'Esperance*, *J. Worthinton*.
1 kt. vrouwen zadels, 7 st. paarden, 1 wagen, *Van Dasten*.
1 bendie, 1 waschtafel, *Ingram*.
1 kt. vrouwen zadels, 1 do. blikwerk, 1 bendie, 3 waschtafels.

Andries.
267 st. zilveren sp. matten, *Wilson*, *Smit en Co*.
500 gulden zilveren munt, *Sech Achbang*.

Naar *Céina*, met het Eng. schip *James McIntroij*, *J. Chlaires*.
109 koj. rijst, *Maclaine*, *Watson en Co*.

Naar *Singapoera*, per Ned. brik *Tartar*, *P. Rodigh*.
1000 kld. jenever, uit 't entrepot, *Miln*, *Haswell en Co*.
400 pic. peper, 2 do. foelie, 1 wagen, 4 kn. neteldoek, 7 do. ga-
rens, uit 't entrepot. *Paterson en Co*.

53 pic. schulpen, 422 do. tripang, 1½ do. schildpad schillen, *Dou-
glas*, *Mackenzie en Co*.
4 kn. roode katoenen, 4 do. kambrick, 4 bn. fancij doeken, uit 't en-
trepot. *Hamilton*, *Graij en Co*.

5000 st. jav. sigaren, *Thompson*, *Roberts en Co*.
9½ pic. vogelnestjes, *F. N. H. M*.
1 kg. batav. batik doeken, *Tjou Tengko*.

10 pic. kandij suiker, 2 kn. batik doeken en sarongs, *Siouw Tong*.
128 st. paradijs vogels, *Anderson*.
1000 st. buffel huiden, *Sim Bing*.

SCHEPEN in LADING te BATAVIA.

NAAR	SCHEPEN	KAPITEIN.	AGENTEN.
China, Ned.	schip Zaanstroom,	Klein.	Van Dasten,
Idem, Amerik.	" Hellespont,	Henrij.	Paine, Stricker en Co.
Idem, "	" Martha,	Dixy.	idem.
Amsterdam, Ned.	" {Olivier van } {Noord, }	de Jong.	Nolthenius en Co.
Bordeaux, Frans.	" Nijmphe,	Dubois.	Lagnter.
Boston, Amerik.	" Baulington,	Eraps.	Paine, Stricker en Co.
Idem, "	" brik George Rijn,	Darr.	idem.
Zwaan Rivier, Eng.	bark Caledonia,	Symers.	Wilson, Smith en Co.

Bij den ondergeteekende zijn de volgende werken te be-
komen, allen fraai ingebonden:

- Zilver.
- STUART, Romeinsche Geschiedenis, 20 deelen met platen; f 60 -
 - WITSEN GEIJSBEEK en ENGELBERTS GERRITS, Schoonheden uit de Nederl. Geschiedenis, 8 deelen met platen f 50 -
 - HOOPT, Nederlandsche Historie, 8 dln. met platen f 50 -
 - VAN KAMPEN, Geschiedenis der Nederlanden, verkort, 2 dln. met platen f 16 -
 - WEILAND, Handwoordenboek f 11 -
 - Kunstwoordenboek, 2 deelen f 18 -
 - en LANDRÉ, Sijnonijmen, 3 deelen f 18 -
 - SIEGENBEEK, Woordenboek voor de Spelling f 6 -
 - VAN DER PALM, Bijbel voor de jeugd, 24 dln. in 8 bdn. f 48 -
 - ROLL, Uren aan de Godsdienst, 14 deelen f 70 -
 - DICTIONNAIRE DE POCHE, Français-Hollandais et Holl.-Fr., 2 tomes en un volume f 8 -
 - STAATKUNDE voor de Jongelingschap, naar het werk van J. Droz door Mr. C. J. van Heusden * f - -65

BREST VAN KEMPEN, Directeur van 's Lands Drukkerij.

* Een klein maar zeer nuttig boekje, twelk ook door ouderen in jaren met vrucht gelezen kan worden en zeker door niemand onvoldaan uit de handen zal worden gelegd. Tot eene proeve van de gezonde en overtuigende redenering in hetzelfde heerschende strekken de volgende regelen, waarmede het tweede Hoofdstuk van *Regeringsvormen* eindigt.

„Goede regeerders bij deugdzaame burgers maken de gewenste regering „vormen goed, terwijl slechte bestuurders en ondeugende onderdanen de beste „bederven. Gezegd land, waar de regering steeds overal de zedeleer en „nijverheid, die twee groote middelen ter bevordering der beschaving, tracht „voortteplanten, en alzoo poogt de zeden zaait en de welvaart algemeen „te maken. Gelukkig het volk, waarvan elk burger voor zich zelven die „pogingen der regering ondersteunt, door zonder op anderen te zien, zijne „hoogste bezorgdheid daarin te stellen, dat hij zich van zijne pligten als „mensch en burger kwijt, en alzoo in zijnen kring, met al zijn vernoo- „gen, de ware beschaving helpt bevorderen.“

„Trouwens de maatschappij bestaat geheel uit bijzondere personen, die „allen evenzeer moeten medewerken, zal er maatschappelijk geluk mogelijk „zijn; waar toch de deelen goed zijn, zal het geheel goed wezen, maar „uit meerendeels bedorvene graankorrels kan geen goed en smakelijk brood „bereid worden, uit onrijpe druiven geenen zoeten wijn.“